

U BiH planirano više od 400 MHE od kojih je izgrađeno oko stotinu, koje u većem dijelu godine svojim radom ostavljaju korita rijeka skoro potpuno suha. Tokom odlučivanja o izgradnji MHE u BiH, javnost nije adekvatno uključena, građani su uskraćeni za informacije i pravo da se na demokratski način izjasne o tim projektima. Izgrađene MHE su nanijele veliku štetu prirodi i lokalnim zajednicama, a odgovornost za to treba da snose oni koji su svojim potpisom dali saglasnosti i dozvole za gradnju ovih po prirodu i društvo štetnih projekata.

Narodna skupština Republike Srpske usvojila je nedavno Deklaraciju o zaštiti rijeka što, između ostalog, predstavlja veliki uspjeh aktivista i aktivistica okupljenih u Koaliciju za zaštitu rijeka Bosne i Hercegovine koji su proteklih godina svojim tijelima branili rijeke i ukazivali na štetnost malih hidroelektrana (MHE).

“Iako konačnim tekstom Deklaracije nismo u potpunosti zadovoljni, pozdravljamo usvajanje Deklaracije sa amandmanima, jer predstavljaju prvi korak ka zaštiti naših rijeka. Sljedeći korak je na Vladi Republike Srpske i mijenjanju samog zakonodavstva u oblasti obnovljivih izvora energije. Osnov novog zakona treba da bude ukidanje podsticaja za sve nove projekte u oblasti obnovljivih izvora energija (OIE) i okretanje ka podsticanju građanske energije gdje bi građani koji plaćaju naknadu za OIE mogli biti i investitori, što je već praksa u susjednoj Hrvatskoj”, istakao je Viktor Bjelić, potpredsjednik Centra za životnu sredinu.

Deklaracija o zaštiti rijeka i zaključak o potpunoj zabrani gradnje malih hidroelektrana na cijeloj teritoriji Federaciji Bosne i Hercegovine izglasana je u junu i u Predstavničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, ali do danas nisu usklađeni federalni i kantonalni propisi, te je promjena zakonodavstva u ovoj oblasti još u toku.

“Nadamo se da će Vlada RS poduzeti energičnije korake ka zaštiti rijeka i da će ovaj proces teći brže u oba entiteta te da ćemo u konačnici na nivou cijele države imati zakonski okvir koji štiti naše rijeke i građane od štetnih projekata”, rekla je Dragana Skenderija, koordinatorica Koalicije za zaštitu rijeka BiH.

Deklaracija koja je usvojena u Narodnoj skupštini RS i Predstavničkom domu Parlamenta FBiH bazirana je na zaključcima i preporukama Deklaracije o zaštiti rijeka Zapadnog Balkana, koja je nastala kao reakcija ekoloških udruženja na ogromne štete po lokalne zajednice i životnu sredinu koju uzrokuju male hidroelektrane. Donesena je u novembru 2019. godine na međunarodnoj konferenciji koju je organizovao Centar za životnu sredinu, a kojoj je prisustvovalo 75 predstavnika nevladinih organizacija, institucija i stručnjaka iz BiH i cijele Evrope.

Izvor: czzs.org